

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Icke-kommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> eller skicka ett brev till Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California, 94105, USA. Material som publiceras i Merdeka & ÖsttimorInformation kan också publiceras i <http://www.globalarkivet.se>.

Östtimor har betalat för Greater Sunrise

Den 16 april fullföljde Östtimor de två köpen av ConocoPhillips och Shells andelar i gas- och oljefälten Greater Sunrise när Östtimor betalade köpesummorna.

I förra numret av Merdeka & ÖsttimorInformation (nr 75 januari 2019) skrev vi om Östtimors avsikt att köpa de två andelarna på 30 respektive 26,56 %. Nu har alltså köpet verkligen skett.

Vi friskar upp vårt minne och kompletterar med lite analytiska kommentarer.

I Timorhavet mellan Timor och Australien finns det gott om olja och gas under havsbotten. Sedan många år har olja och gas pumpats upp ur flera källor. Men dessa börjar ge mindre och mindre och är tömda om några år. Ett stort fält kallat Greater Sunrise är ännu oexploaterat. Skälen är flera. Främst kanske att det innehåller i huvudsak gas och exploateringen kräver en stor investering i en anläggning för behandling av gasen och eventuellt en gasledning till anläggningen. Ägarna ville dra en ledning till en existerande anläggning i norra Australien. Östtimors regering har velat att en ny anläggning byggs på Östtimors sydkust och att ledningen dras till denna. En sådan ledning skulle bli kortare men behöva korsa ett mycket djupt havsavsnitt.

Tills 2018 fanns en provisorisk gränsdragning mellan Östtimor och Australien i Timorhavet. Den byggde delvis på ett föräldrat avtal mellan Indonesien och Australien upprättat under de år Indonesien rättsvidrigt

ockuperade Östtimor. 2018 slöts efter långa och sega förhandlingar ett nytt gränsavtal mellan Östtimor och Australien. Enligt detta avtal fördes Greater Sunrise till Östtimors del av Timorhavet. Därmed har landet fått större inflytande över hur exploateringen av fältet ska ske.

Under senare år har ju priserna på olja och gas varit låga vilket gjort att ägarna av Greater Sunrise varit ovilliga att ta några risker med exploateringen. Och de har menat att kostnaderna för en ny anläggning i Östtimor skulle kräva stora direkta investeringar men också stora indirekta investeringar i infrastruktur. Ett alternativ som diskuterats har varit att bygga en flytande anläggning för behandling av gasen direkt vid fältet. Men även det alternativet har avvisats av Östtimors regering.

Hösten 2018, plötsligt för oss utomstående, inleddes en ny fas i spelet om exploateringen av Greater Sunrise. Östtimors regering förhandlade med två stora delägare om att köpa deras andelar av fältet. Avtal om att Östtimor köper ConocoPhillips andel på 30 % och Shells andel på 26,56 % för 340 respektive 300 miljoner dollar slöts och godkändes av Östtimors parlament. Med dessa andelar skulle Östtimor bli majoritetsägare, australiska Woodside har 33,44 % och japanska Osaka Gas 10 %.

Köpet skulle finansieras genom uttag ur Östtimors petroleumfond, vilket president Francisco Guterres Lú Olo lade in sitt veto emot. Genom att rösta för köpen en

gång till, enligt konstitutionen, upphävde parlamentet vetot.

Östtimors oljebolag Timor Gap, som står som ägare till andelen i Greater Sunrise, slöt den 25 april ett avtal på inte mindre än 943 miljoner dollar för att bygga en hamn i Beaçó på sydkusten, dit ledningarna från Greater Sunrise ska gå. Avtalet har slutits med ett kinesiskt byggnadsbolag, China Civil Engineering Construction Corporation.

Läs mer på La'o Hamutuks webbplats, <http://www.laohamutuk.org/Oil/OilIndex.html#sunrise>. La'o Hamutuk skriver utförligt och när det gäller olje- och gasfrågor kritiskt, men väl underbyggt.

Tommy Pollák

Källor: Pressmeddelande från Östtimors regering
2019-04-16,
Macauhub 2019-04-29